No. 3004 Woensdag 23 Nov. 1938 55ste Jaargang

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt elke Woensdag en Zaterdag
Abonnementsprijs voor het gebiedsdeel
fl. 2.— per kwartaal bij vooruitbetaling.

Redactie: St. Elisabeth's Gasthuis Tel. 292
Administratie: St. Thomas-college Tel. 550
Uitgever: W. J. A. Donders.
Drukkerij van het Vicariaat.

Voor het Buitenland fl. 10.— per jaar
Afzonderlijke nummers fl. 0,10

De Hoogste goederen van ons Volk.

De bekende gewijde redenaar Pater Borromeus de Greeve is op tournée in Indië: en een zijner eerste redevoeringen aldaar had tot onderwerp, de woorden welke we plaatsen aan het hoofd van dit artikel.

Een onderwerp waarvoor de katholieken hier even warm zouden lopen, als ze dat in Indië hebben gedaan, waar deze bekende redenaar het woord voerde als patriot en geen zuiver katholieke, maar een meer nationale stof behandelde, echter steunende op de Katholieke beginselen.

Een onderwerp waarin Pater Borromeus als priester in het religieuze kleed van Sint Franciscus, wiens roeping het is Gods grootheid te prediken, het als zijn idealistische taak beschouwde, in zijn hoorders het beste los te maken en hen aan te voeren tot de liefde voor het eigen volk en vaderland.

Hij wees op de grote geestelijke goederen, een redelijke nationale trots, een warm samenhorigheidsgevoel, gepaard aan het heftige verlangen onze geestelijke goederen aan de overzese gewesten deelachtig te doen worden, die ons door de Goddelijke Voorzienigheid zijn toevertrouwd.

„Wat is [illegible]" zo riep Pater Borromeus, [illegible] is ons land, schoon en [illegible] gelegen aan de Noordzee [illegible] bewoond door een degelijk volk, dat een betrekkelijke welvaart geniet, als wij door andere mogendheden niet worden gedupeerd. Welsprekende woorden werden gewijd aan onze prachtige overzese gewesten en aan de glorieuze historie [illegible] Hoe schoon ook vaak het [illegible] terugkeer in het vaderland [illegible] hart op: „Heil Holland, wij willen het voor geen ander land ruilen!" Wij willen geen expansie, geen imperialistisch streven, maar verlangen ons zelf te zijn en te blijven.

Deze gevoelens waren het die deze spr. wilde aansterken en aanvuren, door zich te bezinnen op de drie grondoorzaken onzer grootheid: de Nederlandse gezagsverhouding, het Nederlandse Gezinsleven en ons roemrijk Vorstenhuis. Dit alles wordt gedragen en overhuifd door de Nederlandse Godsdienstzin.

Het Nederlands Gezag.

In het kort zette Pater Borromaeus de noodzaak van gezag uiteen, hoe in de ganse schepping orde regelmaat en wetmatigheid bestaat zowel in het grote als in het kleine; zowel in de wereld der sterren en het planetenstelsel als in de bijenmaatschappij. Wat in de redeloze natuur door instinct en natuurdrift wordt bereikt, dat moet ook de mens met zijn verstand en vrije wil nastreven. [illegible] zich tegen het gezag, dat de grondslag is van alle wereldgeluk, van alle succes en triomf in de menselijke samenleving, verzet, dan brengt dat slechts ongeluk.

In treffende woorden werd geschetst de tegenstelling tussen anarchie en ge[illegible] den, beknot worden? Hiertegenover stelt spr., dat vrijheid nog geen bandeloosheid betekent. Vrijheid zonder gezag is als de vlam in het woud, als de horde der revolutie, welke slechts vernieling en verwoesting kan brengen.

Maar kan dan het gezag niet falen? Het gezag, komend van God en verantwoordelijk aan God, moet verbonden blijven met het recht. De gezaghebbers kunnen falen, maar het gezag blijft.

Als het gezag echter de macht boven het recht stelt, als heblucht egoïsme en haat triomferen, dan is het geen gezag meer. „Moeilt het ooit zover komen, laat ons dan wachten en bidden in de volstrekte zekerheid, dat wij voor hogere en edeler belangen worden beproefd. Het recht kan niet sterven en God zal het éénmaal wreken.

Wij hebben, God zij dank, een Koninginne bij de Gratie Gods, een landsbestuur volgens wet en orde, een erfelijke monarchie onder het Huis van Oranje, een constitutioneel monarchie, een parlementair stelsel met ministeriele verantwoordelijkheid. Dát is onze grootheid en heerlijkheid!

Van twee zijden worden pogingen gedaan het Nederlandse gezag aan te tasten, door de Communisten en door de Nationaal-Socialisten.

Spr. schetste hoe Moscou in alle landen wroet, ook in Nederland en zijn overzese gewesten, hoe het de leuze: anti-fascisme aanheft en zijn satanskerels opjaagt om alles neer te halen.

Moscou gaf door de radio het parool: „dood aan de priesters" en streeft naar de wereld-revolutie. Daarvoor bouwt het zijn wereld-organisatie van geweld een terreur op en spreidt het zijn net van spionnen over de hele wereld. Het schrikt ook voor de ergste middelen niet terug, zoals de bomaanslag op den leider der vrijheidsbeweging in de Oekraine nog onlangs [illegible] bewees. Zijn pers lastert en [illegible] en zaait alom onte[illegible] en verzet. Zelfs het podium der Tweede Kamer wordt door de Communisten misbruikt voor hun propaganda.

Wel kan een klein en dapper volk door millioenen-legers verpletterd worden, wel zal een vlammenzee aan onze grenzen niet doven. Maar met vertrouwen aanvaarden wij het wereldgerecht van den Almachtigen God. Mochten de beproevingen komen, dan zullen wij [illegible] afhangen, zullen wij [illegible] verzetten en zullen geen lafheid en laksheid onzerzijds oorzaak zijn als het Communisme wint. Spr. schetste, welke ontzettende gevolgen dit zou hebben, de vermoording en marteling onzer religieuzen, de verwoesting van onze kerken en kathedralen, het vermoorden van millioenen. Wij zijn toch geen boeven, zo riep spr. uit, omdat wij bidden, omdat wij de ongelukkigen helpen.

Het Communisme is een krankzinnigheid en het verschrikkelijkste lot staat ons te wachten, als het de baas zou worden.

Hierna besprak Pater Borromaeus de andere revolutionnaire partij, die na de klap der verkiezingen thans weer het hoofd opsteekt en op de treurige toestand der werklozen speculeert.

In dit verband wijst spr. erop, dat er nog altijd een goed, redelijk en noodzakelijk politiek Katholicisme bestaat, dat ernaar streeft om de beginselen, door den schepper gewild, in de maatschappij te verwerkelijken.

Met kracht verwierp spr. het dilemma: Communisme of Nationaal-Socialisme.

Er is nog een derde redelijke en noodzakelijke mogelijkheid, het staatkundig ideaal van alle Christelijke partijen en om de overgrote meerderheid [illegible] invloed. Wij hebben genoeg aan onze Oranje-mannen!

Werd het Nationaal-Socialisme op Nederlandse bodem werkelijkheid, dan zou dat een ramp voor ons volk zijn, dan zouden de grondwettelijke vrijheden vervallen.

Luistert slechts naar de noodkreet van het Duitse Episcopaat, naar de stem ook van Paus Pius XI. Zelf van staats-absolutisme heersen! Wel wordt steun en bescherming van de Godsdienst toegezegd, maar wel zelfbestemming van de Staat.

Reeds nu worden priesters uitgemaakt voor volksverdommers en verraders.

Het volk van Nederland wil geen dictatuur, geen Beelzebubu, maar ook dictatuur, geen Beelzebub, maar ook geen typhus — zoals Serrarens eens zeide —, geen vlag met hamer en sikkel, maar ook geen met het hakenkruis, geen mythe van Moscou, maar ook geen mythe van bloed en bodem, geen Gepeoe, maar ook geen Gestapo, geen Wijnkoop, maar ook geen mijnheer, die publiekelijk onze Bisschoppen aanvalt.

Wij willen ons zelf blijven.

Het Nederlandse Gezinsleven.

De roem van het zo aparte Nederlandse gezinsleven is tot ver buiten onze grenzen doorgedrongen. In heerlijke bewoordingen schetste spr. het onvergetelijke vaderhuis, de verheven taak van de echtgenote en moeder.

Wie heeft niet meer erbied voor het [illegible] kind in haar slendang is hem liever dan de wereldse vrouw met haar schoothondje.

Nederlanders, sta pal voor de verdediging van het mooie, heerlijke Nederlanse gezinsleven, zo riep spr. uit.

Op die burgt wil het Communisme een aanslag plegen, wat spr. met de ontzettende toestanden in het Sovjetparadijs nader toelichtte. Ook elders worden hierop aanslagen gepleegd, wordt een huwelijk ontbonden, omdat de vrouw een Jodin is, worden de rechten der Kerk inzake het Sacrament des Huwelijks aangetast en tegen het natuur-recht in aan de ouders de medezeggingschap over opvoeding en onderwijs ontnomen.

Wat is Nederland dan een heerlijk land, waar waarachtige vrijheid heerst!

Vorstenhuis en Troon.

Thans komt spr. aan het derde hoogste goed, dat Nederland in Vorstenhuis en Troon bezit. Een zuiver leerstellige kwestie is, of in sommige gevallen een republiek de voorkeur verdient boven een monarchie. Spr. voelt meer voor de poesie en de glans van het koningschap, waarbij ook het bestemmingsrecht van het gezag eer tot uitdrukking komt [illegible] jegens onze Vorstinne, ook de traditie van zoveel eeuwen. Het zou roekeloos en misdadig zijn deze banden te verbreken, zo is ook zijn heilige overtuiging als Katholiek priester. De Katholieken mogen wel eens reden gehad hebben tot zeer grote ontevredenheid, maar niet als zij het geheel overzien.

Onder Oranje was het mogelijk, dat het Katholieke volksdeel zich emancipeerde.

Wij willen in liefde staan tegenover de dierbare telg van het Oranjehuis, onze dierbare Koningin Wilhelmina. Spr. herinnerde aan de feestvreugde bij de hoogtijden van het Oranjehuis, nog onlangs bij het veertigjarig Regeringsjubileum.

Ondanks venijn tegen het Koningschap heeft niemand ooit aan de persoon van Koningin Wilhelmina kunnen raken. Spr. schetste Haar als hoogstaande vrouw, als echte landsmoeder, als liefdevolle moeder en dochter, als onkreukbare echtgenote, hoe Hare Majesteit Wijsheid met liefde verenigt en dit alles gegrondvest is op Haar degelijke Godsdienstige overtuiging. Bij de erepromotie van Prinses Juliana, zeide Zij de toekomst van Haar dochter te stellen in de handen der Goddelijke Voorzienigheid.

Ook omdat Zij zich stelt onder Gods leiding en die van het Evangelie hebben wij Haar lief en willen wij Haar verdedigen.

Zo wijzen wij het Communisme en het Nationaal-Socialisme af. Laten wij blijven, wie wij zijn!

De Nederlandse Godsdienstzin.

Na de pauze, volgde de bekroning van de drie hoogste goederen van ons volk in de Nederlandse godsdienstzin.

Spr. zou geen pleidooi houden voor de Katholieke Kerk, hij beschouwt de Godsgedachte en de Godsdienst in het algemeen als het grootste en machtigste goed, als het meest onmisbare element der volken.

Na even de positieve bewijzen voor het bestaan van God te hebben aangestipt, zoals die aan de rede, de natuur de wetenschap en de overtuiging aller volken zijn te ontlenen, schetste spr. wat de wereld zou zijn zonder God: een aarde zonder zon, een schip zonder compas en roer, een dooltocht in een nacht zonder sterren. Dan werd het leven een paskwil, geheel gebaseerd op het vlees en een vluchtig geluk. [illegible] en de deugden geen inhoud [illegible] en de wereld een hel worden, waar de hebzucht en de misdaad zouden triomferen.

Nog verschrikkelijker is de gedachte aan een toekomst zonder God. Waarvoor dient dan nog het leven?

[illegible] de woorden aan van [illegible] Eucharistisch Congres te Boedapest, waarin hij de oorzaken der huidige crisis blootlegde: de geestelijke ondervoeding en vergiftiging der ziel. Als het niet gelukt de mens tot de religieuse grondslagen van zijn bestaan terug te voeren en weer redelijke normen te geven, dan is een verdere afglijding niet te stuiten.

Met vreugde en trots mogen wij constateren: ons Nederlandse volk is een Christelijk volk.

Ondanks alle nuances en verschillen bestaat in Nederland godsdienstige vrijheid, die wij nooit willen prijsgeven. Onze gulden kon in waarde dalen, maar het randschrift blijft: „God met ons!" Reeds de Vader des Vaderlands sloot een verbond met den Potentaat der potentaten.

In deze tijden van crisis, vooral waarbij menselijke wetenschap zo weinig vermag, moeten wij ons stellen onder de Goddelijke Voorzienigheid.

Alleen God kan de druif aan de wingerd doen rijpen en de korrel in de aar.

Ook voor een Hitler, zogoed als voor spr. zelf, zal eens het bazuingeschal van den engel weerklinken.

Laten wij blijven bij Christus, den Rex tremendae Majestatis!

Laten wij elkander handen dragen en één blijven in onze prachtige idealen, bekroond door onze liefde tot het Vorstenhuis.

In een kring van mannen werd eens de vraag gesteld: Wat zijn de vrouwen het allermeeste staan?"

De een zei: „wel op de mode" — een ander: „op den man". Een derde sprak: „de daas of wel de koffiekan". De vierde noemde: „schoonmaak". De vijfde „'t redeneren" —

Zo spraken ze, maar zonder te accorderen. Een oude heer, die alles zwijgend had aanhoord, sprak toen met schalkse lach, het hoge wijze woord: Wat ieder van u heeft beweerd, mijne heren, dat is wel, naar ik meen, wat vrouwen begeren. Maar wat haar liever is dan zelfs 't redeneren, Dat is — 'k heb er vier gehad — het kommanderen!"

De Verkiezingsstrijd

Merkwaardig lang na de indiening van het nieuwe ontwerp-Kiesreglement bij de Staten, is de actie van voor- en tegenstanders ontstaan. De voorstanders hadden uiteraard geen reden om op de grote trom te slaan en zij zijn eerst met het zenden van adressen en het houden van een petitionnement begonnen, nadat de tegenstanders zich bewust waren geworden van de betekenis van het nieuwe ontwerp. Het spreekt vanzelf, dat het in Nederland een volkomen scheve indruk zou maken, indien daar alleen van tegenstand tegen het ontwerp zou worden vernomen. Misschien zou het zelfs bij sommigen op Curaçao — en hier doelen we op Hollanders, die in een beperkte kring leven en weinig contact hebben met Curaçao zelf en met Curaçaoënaars — de gedachte daarvoor post vatten, dat kiesrecht het volk totaal onberoerd zou laten. Derhalve was het niet te vermijden, dat de voorstanders hun ideeën eveneens openlijk zouden belijden.

Een politieke strijd dreigt echter al gauw vurig te worden en op bijzaken over te slaan. Wij zijn er van overtuigd, dat er een aanzienlijke groep Curaçaoënaars is, die belangstelling heeft voor de publieke zaak en die redelijkerwijze kan worden geacht om te kiezen. Dit is de mening van de voorstanders, die niet door de tegenstanders wordt gedeeld. En dit is het punt, waar eigenlijk de hele zaak om draait.

Nu is de eerste vraag deze: wie kan daar het beste over oordelen? Niet in de eerste plaats de Hollander, die, in zijn gedachtengang en levenservaring, vaak wel zeer ver verwijderd staat van het inheemse volk.

Ook niet dat gedeelte van het Curaçaose volk, dat zich ver verheven voelt boven „coloured people", dat wel de taal van het volk spreekt, maar slechts gewend is aan de verhouding van heer tot knecht; deze categorie weet ongetwijfeld meer van het volk af dan de Hollanders, maar toch zeker niet zoveel, als degenen, die hetzij uit het volk zelf voortgekomen, hetzij daarmede steeds in contact geweest, door dat volk dagelijks in vertrouwen genomen worden. Dát zijn de mensen die in de eerste plaats oordelen kunnen: deze soort vindt vooral bij de voorstanders van het ontwerp, sporadisch bij de tegenstanders.

En zo men dit slechts subjectieve argumenten mocht achten, verwijzen we hier nogmaals naar de uitslag der op 20 December gehouden verkiezingen.

Ook de redactie van de „Beurs- en Nieuwsberichten" heeft toen lofprijzingen geuit over het voorbeeldig optreden van de katholieke kiezers; dat wil zeggen van de kiezers uit het volk. Want er zal wel niemand zijn, die wil bestrijden, dat de Katholieke partij een volkspartij is in de ruime zin van het woord. Dit kan wel niet anders, als men nagaat, dat de leden dier partij uit alle lagen der bevolking worden gerecruteerd. Dit was niet het geval met de Curaçaose Politieke Unie, hetgeen op zich zelf niet zo erg zou zijn, als men zo voorzichtig was geweest al te klaarblijkelijk eenzijdigheid uit het program der Unie weg te laten.

Een tweede objectief bewijs voor de bovenbedoelde kern-kwestie, ligt in het resultaat van het petitionnement. Dat in veertien dagen tijds 3300 mannen, waarvan twee en half duizend aspirantkiezers, hun instemming met het nieuwe ontwerp hebben betuigd, valt niet te loochenen. Dit succes is geen gevolg van een tam-tam-actie geweest; integendeel het gehele petitionnement is rustig, maar doortastend, afgehandeld. Vele van de tegenstanders zullen van dit petitionnement nauwelijks iets gemerkt hebben. Doch dat zou slechts een bewijs opleveren, dat hun verbondenheid met het volk groter kon zijn.

We nemen aan, dat er niemand onder de tegenstanders is, die principieel tegen kiesrecht is. Wie dat houdt, is principieel ondemocratisch en aan dezulken kan hier geen aandacht worden besteed. Het bezwaar kan alleen zijn, dat het Curaçaose volk nog niet rijp is; met andere woorden, dat het ontwerp te vroeg gekomen is (met de mogelijkheid, dat het grosso modo later wel van pas kan komen).

Wij kunnen ons plaatsen, dat er mensen zijn, die deze mening huldigen en er eerlijk voor uitkomen. Dat zou inderdaad de enige mogelijkheid zijn

een faire strijd tegen het nieuwe Kiesreglement te voeren.

Maar in haar al te grote ijver (in politicis overigens gemakkelijk verklaarbaar) heeft de groep tegenstanders van de aanvang af al méér argumenten naar voren gebracht en daarmede het uitgangspunt vertroebeld.

Katholieken of niet-katholieken, het doet niets ter zake. Een uiterst belangrijke minderheid op economisch, cultureel en charitatief terrein tegenover een toevallige quantitatieve meerderheid, het raakt de kwestie niet. De vraag of het huidige kiesreglement nog voldoende elasticiteit bezit, of het Statencollege een adviserend lichaam is, of de kiezer in staat moet zijn de staatszaken te overzien en te beoordelen, of partijvorming een nadeel is voor Curaçao enz. enz. enz., het is allemaal secundair. De vraag is slechts: is er een, door het ontwerp omspannen groep aspirant-kiezers, die voldoende in staat is zijn keuze te bepalen bij de verkiezing der Statenleden, ja of neen.

Hierboven zijn een aantal — subjectieve en objectieve — argumenten aangevoerd in bevestigende zin. Het wordt tijd, dat de tegenstanders op dit punt — en geen ander — met feiten voor de dag komen. Zij zijn begonnen met actie; de vele opwerpingen van die zijde geven wel volop gelegenheid tot discussie op juridische en feitelijke (historische) gronden, doch zij gaan langs het uitgangspunt heen. Het feit overigens, dat men gemeend heeft onder de nog blanke hemel een actie-comité te moeten oprichten om bepaalde ideeën te verspreiden, toont al aan, dat die ideeën blijbaar nog niet (voldoende) verspreid waren. Dit komt anders gezegd hierop neer, dat wie iets beweert, ingeval van tegenspraak zijn bewering ook moet bewijzen.

Dat actie leidt tot tegenactie is duidelijk. En op zichzelf is noch actie, noch tegenactie iets afkeurenswaardigs. Mits men de maat weet te houden. En hier zijn van beide zijden overtredingen begaan. In La Union van de vorige week, komt een inzender op wel erg spontane manier zijn gemoed luchten en dat hij zich in zijn verontwaardiging tegen de „Beurs" veel te verlaat gaan, zal — hopen we — ook de schrijver zelf bij nader inzien moeten erkennen. Van de andere kant zijn de fel-persoonlijke aanvallen van de Beurs op de heren Sprockel en da Costa Gomez eveneens allesbehalve fair of beschaafd. Het heeft er iets van, dat de Beurs de zakelijkheden wil benutten voor een antipapistisch relletje.

Zo bijvoorbeeld de vorige Zaterdag in „Aan het einde van de Week" (helaas, waar is „van week tot week" gebleven) met de verkiezingsactie van La

Bierenbroodspot; een beetje humor kunnen we zo goed gebruiken!) Het woord „katholiek" is vervangen door „Rooms". Het mag bekend worden verondersteld, dat het woord Rooms een bijklank heeft en wel een onaangename bijklank. Is het toevallig dat dit woord — overigens typisch klein-Hollands en on-Curaçaos — thans door de Beurs geintroduceerd wordt?

We weten niet of de „Beurs" niet kan of niet wil lezen, maar nooit heeft de Tijd beweerd, dat de Curaçaose arbeider gelijk staat met de Nederlandse. Er stond slechts, dat de Curaçaose arbeider te vergelijken is met een Nederlandse arbeider.

Dat is heel wat anders en voor het Hollandse publiek nog niet zo gek opgemerkt. De „Beurs" zal toch wel weten, wat voor dwaze ideeën men in Holland dikwijls over Curaçao en „die blote nikkertjes" heeft. Derhalve had de hele tirade over de Curaçaose arbeidskrachten beter in de pen der Beurs-redactie kunnen blijven. Een dergelijke publieke aanval van een Nederlands blad op de inheemse arbeidskrachten is — alleen al uit oogpunt van de eenheid Nederland—Curaçao — in hoge mate ontactisch.

Het is onze taak niet de Tijd te verdedigen. We zullen dan ook niet ingaan op de andere peroraties van de Beurs. Hier zij er slechts op gewezen, dat de Beurs in de verkiezingsstrijd eveneens verkeerde wegen bewandelt.

En zal vermoedelijk de inzending van La Union slechts een onbeheerste spontane uiting zijn, de houding van de Beurs is des te meer bewust en voor een blad, dat het Nederlandse prestige hier hoog wil houden, des te betreurenswaardiger. Gelijk wij het betreurenswaardig achten, dat een Nederlands blad de inheemse taal voor „patois" (platte, onbeschaafde taal) uitmaakt. Waar de gehele inheemse bevolking, van bankier en consul-generaal tot loopjongen en peon, zich dagelijks van deze taal bedient, daar is het voor een Nederlands blad, dat zichzelf respecteert, een brallende zelfverheffing er een scheldwoord voor te gebruiken.

Overigens vernemen we van de redactie van La Union, dat de onlangs ingestelde „culturele commissie" van het Gouvernement als twee eerste punten op haar program heeft staan: een woordenboek Papiaments—Nederlands en een grammatica voor de Papiamentse taal. Het patois schijnt volgens deze commissie dus wel iets met cultureel te maken te hebben.

Hopen we, dat beide partijen zich bij de zaak zullen houden en dat binnenkort, wanneer dit Kiesreglement achter de rug zal zijn, geen nadelen van al te grote politieke ijver zullen achter blijven.

spoedig ervaren — met hernieuwde kracht is ingezet. Sinds het ogenblik, dat Hitler's „laatste territoriale eisen in Europa" verwezenlijkt zijn, schijnt de Kulturkampf, d.w.z. de kerk- en geloofsvervolging, met volle felheid te zijn ontketend. Elk jaar reeds zijn de wintermaanden voor dit doel gebruikt, maar dit jaar heeft het er veel van, dat het nationaal-socialistische bewind de beslissing wil forceren.

Het is begonnen een weerzinwekkende campagne in de pers: meer officieel ingezet met de rede van gouwleider Bürckel tegen den Paus, tegen Kardinaal Innitzer, tegen de Oostenrijkse Bisschoppen en katholieken. En nu heeft de rijksminister voor kerkelijke aangelegenheden Kerrl een slag geslagen, welke in zijn bedoeling raak moet aankomen.

Stellen de geestelijken Christus boven Hitler, dan treft hen de zwaarste straf, welke de staat meent hun te kunnen toebrengen: zij ontvangen geen honorarium meer; hun pensioenen worden ingetrokken; en ook — dit geldt voor de dominees — ook het weduwen- en wezenpensioen vervalt.

Dit is de eerste grote poging om de hand te leggen, ook op de prediking van God's woord zelfs binnen de kerken zelf. En daarmede heeft Kerrl een bedreiging verwezenlijkt, welke hij zelf en de regiem-pers, sinds lang als afschrikwekkende gedachte aan de geestelijke leiders van het Duitse volk, katholieke en protestantse hebben voorgehouden. De bedreiging heeft tot dusverre niet gebaat; het is zeker, dat ook de volvoering niet zal helpen. Priesters en dominees, die de gruwelen van een concentratiekamp verkozen boven de verloochening van hun geloofsovertuiging zullen ook voor de bittere armoede, welke hen nu boven het hoofd hangt, niet terugschrikken. Martelaren zijn niet alleen zij, die, wellicht na vreselijke folteringen, het hoofd voor het zwaard buigen; ook zij zijn martelaren, die hun laatste stoffelijke welvaart, alle materiele levenskansen opofferen, om even arm als Christus zelf, met niets door het leven te gaan, wijl zij Hem den Godmens liefhebben, Hem den waren Leider der mensen, verkiezen boven den wereldlijke dictator, boven Hitler.

De verordening geldt tot dusverre alleen voor Pruisen, het Saarland en Silezia. Men behoeft er niet aan te twijfelen, dat binnen korte tijd alle priesters, alle dominees in het gehele Derde Rijk voor de keuze tussen Christus of Hitler zullen gesteld worden. Voor diezelfde vraag staan de dertig millioen katholieken, staat — we zouden haast zeggen: vooral — een jeugd, welke met Hitler de materiele toekomst, met Christus het kruis krijgt. Maar dezen allen, en met hen alle protestanten, weten het: in dit teken, al... ...overwinnen, ... hardste vervolging.

S.J., lid van het „Institut de Droit International" en hoogleraar in het Christelijk Volkenrecht aan het „Institut Catholique" te Parijs, heeft thans in samenwerking met Pater P. Colbach S.J. van het „Institut Théologique français" te Enghien (België) het derde deel doen verschijnen van de „Collection Cathedra Petri", welks deel getiteld is: „La patrie et la pax".

Hierin wordt de leer der Kerk over oorlog en vrede, nationalisme en pacifisme, vaderlandsliefde en internationaal recht uiteengezet, waarbij vooral de uitingen der vier laatste Pausen in dit verband van bizonder deskundig commentaar worden voorzien.

Chronologisch gerangschikt bevat dit deel de allocuties, brieven en encyclieken, waaruit het standpunt der Katholieke Kerk inzake oorlog en vrede duidelijk aan de dag treedt. Al deze documenten zijn in het Frans vertaald en voorzien van voetnoten, terwijl de Latijnse teksten afzonderlijk zijn opgenomen.

Bepalen wij ons hier tot het Pontificaat van Pius XI, dan zijn hiervan aanwezig zestien officiële allocuties, terwijl verder geheel of gedeeltelijk zijn opgenomen de encyklieken „Ubi Arcano Dei" (1922), „Divini Illius Magistri" (1929), „Quadragesimo Anno" (1931), „Nova Impendet" (1931) „Caritate Christi Compulsi" (1932), „Mit brennender Sorge" (1937) en „Divini Redemptoris" (1937). Bovendien bevat dit deel een uitvoerig commentaar op art. 24 van het Verdrag van Lateranen.

De lijst van Pauselijke interventies in het belang van de vrede loopt in dit deel van 8 September 1914 tot en met 19 Maart 1937 en beslaat liefst 20 blz.

Hoezeer dit lijvige boekwerk wetenschappelijk aan de hoogste eisen voldoet blijkt ook uit de uitvoerige litteratuurlijst, namenregister en analytische inhoudsopgave, die niet minder dan 22 blz. omvat.

Voor hen, die zich van het pacifisme in Katholieke zin op de hoogte wil stellen, is dit standaardwerk welhaast onmisbaar te noemen.

Het vormt tevens een krachtige weerlegging van de mening, dat het Vaticaan, sinds het van de vredescon... ...tot machteloosheid zou zijn gedoemd.

Nog steeds zijn de Pausen de machtigste en meest gezaghebbende verdedigers van de vrede van Christus in het Rijk van Christus, gegrondvest op de onvergankelijke Christelijke beginselen van rechtvaardigheid en naastenliefde.

ALGEMEEN POLITIEK OVERZICHT

Het probleem der vervolgde Joden blijft momenteel de grote mogendheden bezig houden, omdat zoals Maandag in het Engelse parlement is gezegd, dit probleem van internationale betekenis is.

Er is Maandag zonder hoofdelijke stemming een motie aangenomen door het Engelse parlement om met de 23 andere mogendheden die te Evian deze zomer waren vertegenwoordigd, een gemeenschappelijke politiek te voeren. Er zal binnen 10 dagen te Londen een comité bij elkaar komen, ter bestudering der problemen. In het parlement zijn door Chamberlain al enkele suggesties naar voren gebracht, als het verlenen van asyl aan kinderen, verder de plaats in de gebieden Taganyka, Kenya, Nieuwe Guinea enz.

Ook in Uruguay hebben de Socialisten er bij de regering op aangedrongen om duizend Joodse families op te nemen.

In Duitsland wordt nog steeds een grote mond opgezet tegen de landen, die zich het lot der Joden aantrekken en vooral kritiek durven geven op de handelwijze van Duitsland. Vooral Amerika en Engeland moeten het ontgelden. Maar het is nu wel heel merkwaardig, dat, terwijl Duitsland Engeland zo tegen zich in het harnas jaagt, de Duitse Generaal Bodenstedt naar Engeland wordt gestuurd om een begin te maken voor onderhandelingen tussen beide landen. Dit merkwaardige dualisme moet worden toegeschreven aan 'n zekere tweedracht, welke er bestaat onder de Duitse leiders, waarvan een deel zich wil oriënteren op Frankrijk en anderen onder aanvoering van Goering de vriendschap van Engeland wil zoeken. Daarom is de speciale vriend van Goering von Bodenstedt naar Engeland gezonden.

Men ziet wel hoezeer Duitsland de mogendheden nodig heeft. Als deze nu maar laten voelen dat voor wat, hoort wat.

In Engeland is na een operatie overleden de Koningin van Noorwegen Maud; een prinses uit het Engelse Koningshuis.

In Nederland is momenteel de Koning der Belgen op bezoek. Aan het station in Rotterdam werd hij ontvangen door Prins Bernhard, die de reis verder meemaakte tot Amsterdam, waar de Koning werd ontvangen door H. M. de Koningin.

In Frankrijk ontmoeten de nieuwe saneringsplannen van Daladier moeilijkheden van de zijde der communisten, die zelfs hebben weten te bewerken, dat de metaalarbeiders van Valenciennes in staking zijn gegaan en ook voor andere industrieën wordt iets dergelijks gevreesd.

Juist zullen daar dezer dagen de Engelse ministers Chamberlain en Lord Halifax op bezoek komen en daar o.a. de Spaanse kwestie bespreken.

Duitsland's landhonger is nog steeds niet gestild en bijna zonder dat er woorden gewisseld zijn, heeft het weer 50 duizend man van Tsjecho Slowakije ingeslikt. Als het nu met dit land klaar is, kan dezer dagen ook daar de kerkvervolging beginnen.

Zondag heeft de aartsbisschop van Berlijn Graaf von Preysing in alle kerken een protest laten voorlezen tegen de nieuwe schoolbepalingen, waardoor ouders worden gedwongen hun kinderen naar de Nazischolen te sturen.

In het officiele Duitse tijdschrift „Wirtschaft und Statistik" wordt met begrijpelijke voldoening en vreugde geconstateerd, dat het nieuwe Groot-Duitsland na de inlijving van het Sudetengebied 78.7 millioen aan mensen telt. Ofschoon we over geen preciese cijfers betreffende de aanhangers van de verschillende belijdenissen beschikken, menen we niet ver van de waarheid te zijn, als we het aantal katholieken, of katholiek-gedoopten, in het Derde Rijk op rond dertig millioen schatten, ruim drie achtsten derhalve van de gehele bevolking van het Derde Rijk.

Het is goed dit cijfer even naar voren te brengen, nu de laatste tijd de strijd tegen de Katholieke Kerk in Duitsland en Oostenrijk — en het Sudetengebied zal dit lot eveneens heel

UIT DE INTERNATIONALE PERS.

DR. PAUL SCHMIDT.

In de Franse pers troffen wij een verhaal aan over de persoon van dr. Paul Schmidt, die tolk was bij de jongste besprekingen tussen de staatslieden in Duitsland, en van wie de bekende Franse oud-minister Paul Boncourt eens opmerkte: „dat is de enige stabiele ambtenaar in de buitenlandse politiek van het Duitse Rijk".

Dit is niet een boutade: sinds 1923, toen de jonge philoloog in de moderne talen zijn intrede in de Wilhelmstrasse te Berlijn maakte, is hij deelgenoot geweest van alle onderhouden van staatslieden, waarbij ook Duitsland aanwezig was.

Zo was Paul Schmidt getuige van het gesprek tussen Briand en Stresemann.

Schmidt gaf in Locarno een vertaling van de vredeswoorden van Dr. Luther, gericht tot den broer van den groten Engelsman, dien hij onlangs ook ontmoet heeft te Berchtesgaden, Godesberg en München.

Schmidt was ook de „verbindingsschakel" tussen Herriot en den sociaal-democraat Hermann Müller. In Geneve stond hij aan de zijde van den katholieken rijkskanselier Dr. Wirth, dien men tegenwoordig vredig z'n kleintje koffie kan zien drinken op de terrassen van de Champs-Elyssées......

Wat is, zo wordt gevraagd, precies de taak van ... Alles, wat Daladier en Chamberlain en de meeste staatslieden in het Duits weten te zeggen is „Guten Tag" en „Auf Wiedersehen". Stresemann en Brüning waren de Franse taal vrij goed machtig, doch Hitler heeft nimmer gelegenheid gehad, een vreemde taal te leren. Daardoor is hij bij zijn diplomatieke gesprekken geheel afhankelijk van zijn tolk.

Niettegenstaande de belangrijkheid van zijn arbeid, is Schmidt een bescheiden man gebleven. Met zijn gezicht en zijn bijna kaal hoofd, is hij het type van den Pruisischen ambtenaar: correct, beleefd, en volkomen zich op de achtergrond houdend. Hij wil een gewone burger zijn en blijven, iemand, die om half negen op zn bureau komt en die om zes uur 's avonds terugkeert in zijn bescheiden woning, aan de rand van Berlijn-West.

Door zijn lange loopbaan heeft Dr. Schmidt alle kleine „zwakheidjes" en gewoonten van de grote Europese staatslieden kunnen bestuderen. Zo vertelt hij b.v., dat tijdens het onderhoud tussen MacDonald en Brüning, op Chequers, de Engelse minister meer dan eens godsdienstige problemen aansneed. In plaats van met den Duitsen kanselier te onderhandelen over eventuele financiele hulp aan Duitsland, bracht hij hele uren door met hem te discussieren over gedachten over de Drieëenheid. Briand, zo leest men dan verder, luisterde steeds met gesloten ogen naar zijn partner, terwijl Mussolini de gewoonte heeft om tekeningetjes en fraaie lettertjes te maken op een papiertje, dat hij voor zich heeft liggen.

Maar de lastigste „cliënt", die hij ooit heeft meegemaakt, schijnt toch zijn tegenwoordige ... te zijn. Gelijk bekend, houdt Hitler er van, om de gesprekken met zijn partners te transformeren in eindeloze alleenspraken. Reeds bij het eerste onderhoud tussen Chamberlain en Hitler, had de geroutineerde doctor Schmidt alle mogelijke moeite, om de stortvloed van woorden, van zijn meester te volgen. En hij maakt het zichzelf nog wel eens moeilijker, doordat hij vaak gekruide termen van den Führer wel eens wil verzachten. Na de harde geluiden van Hitler, schijnt zijn zachte en melodieuze stem dan een ware verademing te zijn...... Hitler is hem echter altijd erkentelijk voor zijn hulp en bereidwilligheid.

Sedert vijftien jaren staat Doctor Schmidt aan het hoofd van de talenafdeling van het Departement van Buitenlandse Zaken in Berlijn. Hij heeft zijn land ongetwijfeld geweldig grote diensten bewezen, doch weet men wel, hoe deze in geldswaarde worden uitgedrukt? Buiten zijn salaris van vijftienhonderd mark, ontvangt de grote vertaler een beloning van 25 mark per uur, wanneer hij buitengewone diplomatieke besprekingen meemaakt.

Voor een man met dergelijke capaciteiten, die tien talen spreekt, waarvan zes vloeiend, zeker niet te veel!

HET VREDESWERK DER PAUSEN.

Het beroep, dat onlangs door Chamberlain op Z. H. Paus Pius XI tot handhaving van de vrede in Europa is gedaan en waarvan nog steeds geen nadere bizonderheden bekend zijn, vestigt nogmaals de aandacht op de grote omvang van de arbeid in het belang van de vrede, welke vooral onder de laatste vier pontificaten door de H. Stoel is verricht.

Zo zal het niet algemeen bekend zijn, dat alleen onder het pontificaat van Z. H. Paus Benedictus XV (1914—1918) ongeveer 170 maal geintervenieerd werd in het belang van de wereldvrede. Ook Z. H. Paus Pius XI heeft van 1922 tot 1937 niet minder dan 80 maal in woord of daad voor de wereldvrede op de bres gestaan.

De bekende Pater Yves de la Brière

bare elementen wel eens een zeer te betreurens uitwerking zou kunnen hebben. Een uitwerking, die zeker een hevige terugslag op de politiek zou hebben en dan een niet te versmaden wapen zou zijn in de handen van de „charitatieven".

Echter willen wij, nu wij toch aan het kritiseren zijn vooropstellen, dat de opmerking van de Beurs, over Statenvoorzitter Sprockel, welke opmerkingen George blijkbaar in hoge mate dwars zaten, wel zeer misplaatst waren. Deze opmerkingen waren immers zodanig gesteld, dat zij die niet volkomen op de hoogte zijn van de arbeid onzer Staten, wel de indruk gekregen moeten hebben, dat er iets zeer onfatsoenlijks gebeurd was. Nu is er allereerst gebleken, dat voorzitter Sprockel met het geval niets te maken had, maar bovendien zou mededeling aan de pers van voor publicatie doorgegeven, maar nog niet klaar gedrukte verslagen, hoogstens ongebruikelijk genoemd kunnen worden. Het gaat dan toch niet aan om de naam van de tweede autoriteit van ons gebiedsdeel op een dergelijke wijze in opspraak te brengen.

De Beurs werpt zich ook op als verdediger van de „charitatieven" wanneer zij een [illegible] aanval doet op [illegible] die volgens haar toch moest weten hoe charitatief „de charitatieven" wel zijn. De Beurs vergeet dat nooit gezegd is door de bladen, die stelling namen tegen de zelfverheerlijking der grootst mogelijke minderheid in de Staten, dat van de zijde dezer economische geweldenaren nooit iets aan Charitas geofferd wordt. Slechts werd geprotesteerd tegen de aanmatiging dezer heren, die zichzelf ongeveer als de weldoeners van het volk beschouwen. En dit terecht, waar toch zeker onderwijs, hospitaalwezen en andere instellingen, die een weldaad voor het Curaçaose volk geweest zijn, hun ontstaan heus niet aan deze groep te danken gehad hebben. En dit kan men inzien en erkennen, zonder dat men dan verplicht zou zijn zijn medewerking aan instellingen als bijv. het Elias S. L. Maduro-fonds te weigeren. En evenzo kan men eerbied hebben voor het vele goede wat de Loges hier verrichten, maar tevens dankbaar zijn, dat de Katholieke Missie al tientallen jaren het volksonderwijs ter harte genomen heeft.

Wij geven dan ook de „charitatieven" in overweging: „laat de rechter hand niet weten wat de linker doet", want als het inderdaad op wegen aankomt, dan zullen zij zoal niet te licht, dan toch wel een beetje lichter bevonden worden.

CURAÇAO.

GEWELDIGE REGENVAL OP ARUBA.

Van Aruba ontvingen wij onderstaand lijstje van de geweldige regenval in de ene nacht van 13 op 14 Nov.

Noord	196 m.m.
Playa	[illegible] m.m.
Sta. Cruz	185 m.m.
Savoneta	91 m.m.
S. Nicolaas	1140 m.m.

OPEN BRIEF AAN DE REDACTIE VAN DE BEURS- & NIEUWSBERICHTEN.

Mr. de Redacteur,

Alvorens verder nog met U in polemiek te treden zouden wij U gaarne een enkele vraag willen stellen.

In Uw blad van Zaterdag j.l. schrijft U, dat „de Roomse pers wil doen geloven, dat het niet-Roomse gedeelte „nooit of te nimmer iets gedaan heeft „op charitatief, cultureel of sociaal gebied". Uit wat U verder schrijft zou blijken, dat Amigoe di Curaçao dit geschreven zou hebben!

Mr. de Redacteur van de Beurs en Nieuwsberichten.

Wij zijn ons niet bewust ooit zo iets geschreven te hebben, en we hebben zelfs nog eens de laatste uitgaven van ons blad erop nageslagen, maar een dergelijke passage niet kunnen vinden.

U hebt de laatste dagen wel meer dingen geschreven die U niet hebt kunnen verantwoorden, lichtvaardige beoordelingen, insinuaties en het uiten van bedoelingen en veronderstellingen aan het adres van vooraanstaande personen, waarvoor U zelfs geen zweem van bewijs hebt kunnen aanhalen. [illegible] U zo de nadruk op het „Laat ons strijden met eerlijke wapenen" dat U toch zeker in hetzelfde artikel niet de beschuldiging aan ons adres zoudt hebben neergeschreven, wanneer U de citaten niet bij de hand hadt.

Daarom dan deze ene vraag:

Zoudt U ons even willen opgeven, waar en met welke woorden we hebben neergeschreven dat „het niet-Roomse gedeelte nooit of nimmer iets gedaan heeft op charitatief cultureel en sociaal gebied?"

Van het min of meer bevredigend antwoord zal voor de toekomst afhangen, de houding welke tegenover U zal aannemen.

de Redactie van de Amigoe.

OFFICIELE MEDEDELINGEN

De schrijver werkzaam op het bureau van het Departement van Openbare Werken alhier J. Eleonora, is overgeplaatst en werkzaam gesteld op het hoofdbureau van politie alhier.

De heer Federico Enrique Perret Gentil is benoemd tot tijdelijk schrijver en werkzaam gesteld ter Inspectie der belastingen.

Aan den commies der belastingen 2e klasse, tevens deurwaarder der belastingen op Aruba, Winston Nisbet, is om andere redenen dan ziekte, vier weken vrijstelling van dienst verleend.

Aan den telegrambesteller bij de Landsradio- en telefoondienst alhier, Ismael La Cruz, is wegens andere redenen dan ziekte, twee weken vrijstelling van dienst verleend.

Mej. M. M. C. Faardon is tijdelijk benoemd tot telefoniste bij den Lands Radio- en Telefoondienst alhier.

Aan den heer M. C. Sutthoff, Voorzitter van het [illegible] Curaçao, is, wegens ziekte, vier maanden buitenlands verlof verleend.

Aan den Adjunct-commies ten Postkantore alhier P. H. J. Breusers is, wegens andere redenen dan ziekte, vier weken vrijstelling van dienst verleend.

Aan de tijdl. schrijfster ter Administratie van financiën alhier Mej. Lucila Boskaljon is met ingang van 1 December 1938 op haar verzoek eervol ontslag uit 's Lands dienst verleend.

Aan den tijdelijk commies der belastingen 2e klasse alhier Ch. de Haak is, wegens andere redenen dan ziekte, vier weken vrijstelling van dienst verleend.

De Gouvernements-Secretaris
GRONEMEIJER.

ss. COSTA RICA.

Naar het Hoofdagentschap van de K.N.S.M. ons mededeelt zal het ss. Costa Rica 29 Nov. alhier arriveren, komende van Europa.

„S. GENESIUS".

Voor Kantoorstenograaf in de Nederlandse taal (130 lettergrepen) slaagden de volgende leerlingen van [illegible] Hilda Da Costa Gomez, Eduvigis Victoria, Jane de Groot, Teuna de Jong, Abigael Aarsen, Telma Ossenkopp, Amira Gilson, Laura van Kwartel.

Afgewezen 2 candidaten.

Voor Machine-schrijven als Typiste: Malva Pietersz.

JOURNALISTIEKE UITSPATTINGEN.

Onder dit hoofd schrijft K. in La Prensa.

Een stukje van George in La Union, waarin ongeveer vrijwilligers opgeroepen werden om den redacteur van de Beurs en Nieuwsberichten een paar tanden uit te slaan en nog enige andere veranderingen in zijn gelaat aan te brengen, heeft van de zijde van den betrokken redacteur, die dus blijkbaar voor dergelijke veranderingen weinig voelt, ernstige protesten uitgelokt. En niet alleen van zijn zijde. Ook de Amigoe liet zich afkeurend over deze betoogtrant uit. Wij sluiten ons bij deze protesten hartgrondig aan.

Hoewel wij niet geloven, dat George zelf ook maar even geneigd is tot handtastelijkheden over te gaan, mag niet vergeten worden dat een dergelijke aanduiding op voor rede weinig vat-

ZUSTER EUPHROSINE IN HET GOUD.

Vrijdag 25 Nov. viert een der meest verdienstelijke Dominicanessen van deze Missie haar gouden kloosterfeest.

Zr. M. Euphrosine (Johanna Maria v/d Brink) werd geboren [illegible] Zusters Dominicanessen te Voorschoten in 1887, werd geprofest 25 November 1888.

Zij kwam in de Missie van Curaçao in 1892, was eerst werkzaam op Santa Rosa, daarna op St. Martin, kwam met de eerste Zusters Dom. in Dec. 1909 op Aruba en vertrok in Nov. 1912 weer naar St. Martin, waar deze Zuster tot voor drie jaar nog heeft gewerkt in de verschillende scholen.

Zij heeft er hard gewerkt en was steeds een voorbeeld voor allen.

Behalve op Bonaire heeft Zr. Euphrosine gewerkt op alle eilanden van dit gebiedsdeel en was overal degene die het pionierswerk heeft moeten verrichten en de oprichtster der verschillende huizen.

Een zeer verdienstelijk werk waarvoor we haar wel bijzonder dank brengen op dit gouden feest.

Moge ze nog vele jaren haar otium cum dignitate genieten, en de gouden kroon die ze thans draagt een voorsmaak zijn van haar kroon in den Hemel.

DE GOUVERNEMENTS-MIDDELEN.

Over de maand October werd aan belastingen opgebracht f 619.403, terwijl in dezelfde maand van 1937 werd [illegible] raming f 566.475 bedraagt.

Over de eerste 10 maanden van 1938 kwam aan belastingen binnen f 6.050.222 tegen f 5.110.794 in dezelfde periode van 1937.

De overige middelen bedroegen in Oct. 1938 f 269.423., terwijl dit over Oct. 1937 was f 244.140 en 1/10 van de raming f 253.362 bedraagt.

Over de eerste 10 maanden van 1938 brachten deze middelen op f 2.913.604 tegen f 2.965.941 over 1937.

Merkwaardig hierbij is, dat in dit goede regenjaar de landswatervoorziening bijna 1/3 meer opbracht als in 1937, n.l. f 301.210 tegenover f 218.057.

Totaal brachten de eerste 10 maanden op f 8.963.826 tegen f 8.076.735 in 1937, terwijl de raming bedraagt f 8.198.364.

We komen dit jaar dus zeker over de 10 millioen.

UITSLAG VERKIEZING VAN 3 LEDEN VOOR DE KAMER VAN KOOPHANDEL EN NIJVERHEID OP CURAÇAO OP 21 NOVEMBER 1938.

In totaal waren er 1790 kiesgerechtigden met 1812 stemmen. Uitgebracht werden 230 stemmen op 28 personen.

De gekozenen zijn:

G. Z. de Jongh.	214
S. A. L. Maduro	205
H. E. Kiès	199

DR. SUTTHOFF MET VERLOF.

Met de Colombia is Dr. Sutthoff, President van het Hof van Justitie, voor een kort verlof naar Europa vertrokken.

Wij wensen Dr. Sutthoff een goede reis.

WAT ZAL IK MET MIJN GELD DOEN?

Men weet misschien, dat Paus Pius XI in zijn encycliek „Quadragesimo Anno", bij de bespreking over het eigendomsrecht sterk laat uitkomen, dat ons eigendom een sociale zijde heeft. Om de eigen woorden van den Paus aan te halen:

„Eenstemmig luidt het oordeel, dat het privaateigendomsrecht door de natuur, dat wil zeggen, door den Schepper zelf aan de mensen is toegekend, van de ene kant, opdat ieder voor zich zelf en zijn gezin zou kunnen zorgen, van de andere kant (en nu komt de omschrijving van wat men noemt de sociale zijde van het bezit), opdat door middel van deze instelling de goederen, welke God voor heel de mensheid bestemd heeft, werkelijk aan hun doel beantwoorden."

Met andere woorden, we hebben het bezit gekregen, om het te gebruiken voor onze eigen behoeften, maar ook moeten we zorgen, dat we ons bezit zo gebruiken, dat het ten nutte is voor heel de maatschappij.

Veronderstelt, dat men een heel eiland bezit, behalve een paar vierkante meters, waarop een paar armoedzaaiers wonen, dan doet men tegen de sociale zijde van het bezit, zo men die mensen niet in staat zou stellen een stuk te huren, omdat ze meer land zouden kunnen bebouwen en beter in staat zouden zijn, om rond te komen. God toch heeft dat eiland ook geschapen voor die mensen!

Maar hier moeten we vlug bij zetten, dat, ook volgens de Paus, iemand die vergeet zijn bezit „sociaal" te gebruiken, daardoor nog niet zijn eigendom verliest, doch de staat kan dan dwingen tot meer sociaal gebruik van zijn bezit. De staat kan b.v. die eilandbezitter dwingen grond in huur te geven.

Maar nu, wij zelf: ons bezit wenden wij het alleen aan tot eigen belang? Iemand die veel geld heeft, om door deze welvaartperiode het land cultureel naar boven te helpen: door b.v. gelegenheid tot studeren te geven, voorschotten te geven aan mensen met aanleg.

Hij kan het sociaal vooruit helpen door huizen te bouwen.

Hij vergeet echter b.v. dat zijn bezit ook een sociale zijde heeft door het huis, wat hij heeft, abnormaal hoog te verhuren, aldus van de nood der mensen misbruik makend. We herinneren er aan, dat hij daardoor n.l. door te vergeten dat zijn bezit ook een sociale zijde heeft, niet zijn eigendomsrecht verliest, maar de staat hem door wet erop attent kan maken, dat hij zijn bezit niet sociaal gebruikt.

Wordt het kapitaal, wat er nu binnenkomt, besteed aan weelde-artikelen of tot vooruitgang van onze eilanden?

Br.

PENSIOENREGELING POLITIE MILITAIREN.

Door Z. Exc. den Gouverneur is bij de Staten ingediend een landsverordening houdende pensioenregeling voor Curaçaose politiemilitairen en hunne weduwen en wezen.

K
KRO
O

Via P.C.J. Golflengte 31.28 m.
19.24 — 20.24 Curaçaotijd
Wereldprogramma
Zondag, 27 November 1938.

1. Wilhelmus — Opening
2. Gramofoonmuziek
3. „Wereld-Apostolaat" door Pater Seb. van Nuenen O.E.S.A.
4. Gramofoonmuziek
5. De Wereld in Vogelvlucht en Van en Voor de Missiepost door Paul de Waart
6. Eventueel Vaderlands Kroniek
7. Gramofoonmuziek.

Koloniale uitzending van K.R.O.
Via P.H.I. op Golflengte 25.57 M.
9 — 10 uur Curaçaotijd.

1. Mars
2. Adventsgedachten door Pater Jr. J. Dito O.P.
3. Gramofoonmuziek
4. De Wereld in Vogelvlucht en Van en Voor de Missiepost door Paul de Waart
6. Gramofoonmuziek.

Wie hier zijn enige vaderland zoekt, kan het werkelijke niet vinden.

Niets maakt ons ongelukkiger dan geluk dat vals gebleken is.

Wilt ge een mens kennen, zie hoe hij liefheeft en treurt.

Juist die mensen, die zich het minste om hun ziel bekommeren, zijn overdreven bezorgd voor hun lichaam.

WERELD IN VOGELVLUCHT.

Niettegenstaande de herhaalde berichten dat het bagno zou zijn opgeheven, is er dezer dagen oproer uitgebroken onder een transport veroordeelden, dat met de Martinière weer naar Cayenne moesten vertrekken. Het oproer ontstond in de gevangenis op het eiland St. Martin buiten La Rochelle. Een twintigtal werden gewond waarvan 15 ernstig.

Een trambotsing in Rome veroorzaakte talrijke gewonden.

Als protest tegen de nieuwe Saneringsplannen van Daladier zijn 20.000 man in Frankrijk aan het staken. Toch wist het ministerie gisteren in de kamer een motie van vertrouwen te krijgen.

Goebbels heeft in Duitsland een geweldige wintercampagne tegen de Joden aangekondigd. De Joden zullen verstoken blijven van iedere winterhulp. Minister Ley noemde in een rede gisteren de Joden, parasieten die niet behoren tot het menselijk geslacht.

NEDERLAND.

Overgenomen uit Beurs en Nieuwsb.

Het Comité voor Bijzondere Joodse Belangen deelt mede, door de bijna ongekende offervaardigheid van Nederlanders aller gezindten in staat te zijn de regering een garantiesom te doen toekomen van een millioen gulden, als eerste storting ter bestrijding van de kosten voor huisvesting en onderhoud der vluchtelingen die in Nederland zullen worden opgenomen. De actie zal met verdubbelde kracht worden voortgezet, daar de kosten, voornamelijk die in verband met emigratie, groter zullen zijn.

Regelen voor toelating en opneming zullen door de Nederlandse regering worden vastgesteld.

Holland won de zwemwedstrijd Holland—Indië met 95 tegen 87 punten. Tijdens de zwemwedstrijd verbeterde Nederlands Indië het wereldrecord van Iet van Feggelen 100 meter rug tot 1 minuut en 13 sec.
Het Europees record 100 meter borstcrawl heren werd in dezelfde wedstrijd door Hoving gebracht op 59,5 sec. Het oude record, van 8 Aug. te Londen, stond eveneens op naam van Hoving, met 59,8 sec.

Roermond — Eindhoven 0—6; Noad — BVC 2—1; PSV — NAC 0—2; Bleyerheide — Willem II 2—3; MVV — Juliana 2—1; FVC — GVAV 0—3; Heerenveen — Veendam 3—1; Be Quick — Velocitas 1—1; Achilles — Leeuwarden 2—1;

Aankomst en vertrek der schepen over de maand November 1938

23	Eng.	Mataroa	Panama	Southampton.
25	Ned.	El Libertador	La Guaira	Aruba—Maracaibo
26	„	Cottica	„	Prt. Cabello
26	Duitsch	Cordillera	Prt. Colombia	„
26	Fransch	Wyoming	Le Havre	Cristobal

Een weldaad, in 't geheim gegeven,
Zij blijft zelfs op uw graf nog leven;
Een bloem is 't, die de storm weerstaat,
Een ster, die nimmer ondergaat.

„Is dàt de wijsheid en het weten?
Te leven voor zich zelf alléén
en om de diepe lust van één
zoveler weedom te vergeten?

't Is als de knecht die op de morgen,
waarop de Meester henen ging
het goudstuk nam, dat hij ontving
en 't diep in de aarde heeft verborgen.

't Is de Leviet langs 't pad gekomen,
waar de gewonde kreunend lei,
die voortging, bang dat medelij
besmetten zou z'n mantelzomen!

't Waar beter, zou de strijd ons krenken en flitsen in ons pantser slaan,
dan dat we eens léeghandig staan,
wanneer de Meester ons zal wenken.

MILLIARDEN-ERFENISSEN ZONDER ERFGENAMEN.

VERMOGENS DIE NOOIT OPGEVRAAGD WORDEN.

200.000 personen vochten om een milliarden-vermogen.

En betaalden daarvoor 2 millioen pond.

Erfeniskwesties hebben dikwijls een romantisch tintje en in Nederland, aan romantiek niet overrijk, hebben wij daarvan kortelings enkele sprekende voorbeelden gehad. Daar was bijvoorbeeld de alom bekende en omstreden erfenis van mejuffrouw Neeltje Pater, waarbij een heel leger erfgenamen en aspirant-erfgenamen in het geding kwam en die aanleiding werd tot een proces, dat jarenlang duurde en daar was de kwestie met de geruchtmakende schat van enige duizenden guldens die tijdens een verhuizing in Amsterdam werd gevonden en die eveneens een danig ingewikkelde erfeniskwestie in het leven riep, die daarmee eindigde, dat alle erfgenamen tenslotte hun deel kregen...

Het reuzenvermogen van de zogenaamde „Drake-erfenis" was al ontelbare malen het onderwerp van strijd geweest in eindeloze erfenis-processen, waarvan het resultaat steevast negatief was voor allen, die zich als rechthebbende erfgenamen hadden aangemeld. Men berekende op zekere dag, dat in totaal ongeveer [illegible] verwikkeld waren en dat er inmiddels [illegible] een bedrag van twee millioen pond sterling was verdiend door alle bemiddelaars in dit monsterproces.

Wat bij de „Drake-erfenis" nu eigenlijk feit en wat fantasie was, dat werd herhaaldelijk door experts in het licht gesteld. Sir Francis Drake, de beroemde admiraal van Koningin Elisabeth, stond niet alleen bekend als zeeheld, maar was bovendien een schrander zakenman. In de eindeloze conflicten met de toenmalige enige wereldmacht Spanje slaagde Drake er niet alleen in als admiraal de belangen zijn van koningin te verdedigen, maar voorts zelf een reusachtige vermogen te verwerven. Spaanse goudschepen waren de vurig verlangde jachtobjecten van zijn gevreesde expedities langs de Atlantische kust. De buit die Drake bij deze ‚roof-expedities" in de loop der jaren vergaarde, groeide aan tot een goudschat van fantastische waarde. De juiste waarde van dit bezit, waarvan het beheer tenslotte door de Engelse regering werd overgenomen, is evenwel tot op heden nooit precies bekend geworden. De autoriteiten zijn volgens de Engelse wetten niet verplicht tot het geven van inlichtingen, zolang geen wettelijk erfgenaam aanspraak op het geld maakt. Waar tot op heden geen enkel erfgenaam er in slaagde zijn wettelijke aanspraken te doen gelden, zijn er ook nog nooit authentieke details omtrent de omvang van het vermogen bekend geworden.

De 28-jarige fabrieksarbeider Alwin Donald Drake, die een jaar geleden zijn aanspraak op de erfenis van Sir Drake liet gelden, scheen een bijzonder goede kans te hebben.

Een financiële commissie die, na reeds enkele successen in het proces te hebben geboekt, zo langzamerhand recht had op het leeuwenaandeel, had aan de hand van kostbare genealogische onderzoekingen de complete voorvaderen-galerij van Alwin Donald Drake tot in het van de 17de eeuw onderzocht. Deze stamboom voerde inderdaad naar de onmiddellijke omgeving van Sir Francis Drake's rechtstreekse nakomelingen, maar brak dan plotseling af.

Het waarschijnlijkheidsbewijs dat de advocaten van Alwin Drake nu wilden aanvoerx, werd door de rechtbank niet geaccepteerd, waarmee opnieuw een zoete erfenisdroom van een der eventuele nakomelingen van Sir Drake in rook vervlogen was.

Van Amerikaanse oorsprong is de tot nu toe onverdeelde erfenis van den bijkans legendarisch geworden olie-koning John Gardiner. Hij bezat ten tijde van de Amerikaanse onafhankelijkheidsoorlog uitgestrekte landerijen in Pennsylvanië, die hij alle had verpacht.

Na korte tijd werden op deze velden reusachtige oliebronnen ontdekt, die de waarde van de grond onmetelijk hoog deden stijgen. Toen de pacht na Gardiners dood afliep, zouden deze landerijen met hun olie-bronnen aan de erfgenamen zijn toegewezen, ware het niet, dat er geen erfgenamen bekend waren. Tegenwoordig kan de waarde van de door de staat beheerde bezittingen van Gardiner slechts in milliarden dollars worden uitgedrukt. En weliswaar hebben tal van „erfgenamen" zich in de loop der tijden aangemeld, maar het bewijs van hun recht kon nooit geleverd worden. Aangenomen mag worden, dat ook dit fenomenale bezit een erfenis zal blijven, totdat het eenmaal in de vergetelheid zal raken.

HOEVEEL WATER EEN STAD VERZWELGT.

De geschiedenis vermeldt verschillende gevallen, waarin hele steden door het water verzwolgen werden. Zonderling genoeg is nog nooit een historicus op het denkbeeld gekomen na te gaan, hoeveel watermassa's geregeld door een grote stad verzwolgen worden.

Als iemand dat had gedaan zou hij ongetwijfeld tot de verrassende conclusie zijn gekomen, dat een stad heel wat meer water verbruikt dan nodig zou zijn om er de hele stad mee onder water te zetten. Laten we, omdat wij het best van de Amsterdamse cijfers op de hoogte zijn — verhoudingsgewijs zullen andere steden wel niet voor Amsterdam onderdoen — Amsterdam eens als voorbeeld nemen. In gewone omstandigheden als het dus helemaal niet bijzonder warm is, consumeert de hoofdstad een slordige honderd millioen liter water per dag. Het zijn wel niet de Amsterdammers alleen, die in een etmaal die honderd millioen verwerken, ook de bewoners van enkele randgemeenten krijgen er hun deel van, maar het grootste deel wordt toch in Amsterdam zelf opgesoupeerd. Dat wil dus zeggen, dat Amsterdam in tien dagen tijds ruim voldoende water aftapt om er de hele bevolking met gemak in te laten verdrinken, zonder dat de een den ander daarbij in de weg behoeft te zitten.

Er is op de hele wereld geen zwembad te vinden met genoeg accomodatie om [illegible] consumeert, op te bergen. En nu hebben we nog maar een normale dag op het oog. Maar er zijn ook dagen, al zijn ze helaas zeer zeldzaam, waarin het kwik in de thermometer plotseling uitschiet tot boven de tachtig graden F. en dan vloeit het water nog veel sneller weg door de vele tienduizenden kranen in Amsterdam. Dan zien de Amsterdammers er helemaal geen been in om zich zodanig aan het water te buiten te gaan, dat er binnen 24 uur honderd vijf en dertig duizend kubieke meter water uit de voorraadkelders van de waterleiding zijn verdwenen. Gedurende de twee weken, dat het dit jaar enigszins op zomer heeft geleken, bedroeg de waterconsumptie in Amsterdam dan ook tussen de anderhalf en twee millioen kubieke meter en, als we al dat water in een watertoren hadden willen opslaan, zou dat gevaarte een heel eind boven de stratosfeer hebben moeten uitsteken.

En nu spreken wij nog slechts van het waterverbruik gedurende een dag en gedurende een paar weken, maar als we nu ook nog eens uitrekenen hoeveel water alleen al een stad als Amsterdam verzwelgt in een jaar tijds, dan komen we tot duizelingwekkende, astronomische getallen. En toch wordt het als de meest normale zaak van de wereld beschouwd, dat Amsterdam per jaar 36.500.000.000 liter water afneemt, zeggen en schrijve, zes en dertig milliard vijf honderd millioen liter.

Het is moeilijk zich een enigszins concreet beeld te vormen van zulk een ontzagwekkende hoeveelheid. Een zee is daarvoor een te weinig omlijnd begrip. Beter is het te zeggen, dat, als Amsterdam besloot om al het water dat binnen [illegible] wordt gebruikt, 10 jaar lang op te sparen, het grootste deel van de Amsterdamse huizen na afloop van die periode volkomen onder water verdwenen zou zijn. En na 25 jaar zouden de botters, die boven Amsterdam hun netten zouden komen uitwerpen, de top van de Westertoren gevoeglijk als aanlegplaats kunnen gebruiken, aangenomen althans, dat tegen dien tijd niet het houten bovenstuk van deze toren van het onderstel zou zijn weggedreven.

En om ons tenslotte tot het metrieke stelsel te bepalen, in 27 jaar verzwelgt alleen Amsterdam al een kubieke kilometer water, en dat is een exceptioneel grote en ook weinig gebruikelijke inhoudsmaat. Men kan er minstens vijf duizend milliard glaasjes kwast van schenken en dat is meer dan er ooit in Amsterdam gedronken zijn en er tot het einde der tijden nog gedronken zullen worden.

Wij denken juist aan niets méér, dan aan hetgeen wij wensen te vergeten.

Is de liefde blind — de haat is het niet minder.

De liefde moge blind zijn voor de fouten en gebreken, de haat is blind voor alle goede hoedanigheden, die in den evenmens gevonden worden.

SPORT-RUBRIEK

Officiële Mededelingen.
van
„De Curaçaose Voetbalbond".

WEDSTRIJD UITSLAGEN.

S.U.B.T. 1 — Asiento 1	2—1.
R.C.C. 1 — Feyenoord 1	6—1.
Jong Curaçao — Arsenal	0—0.
Hercules (Junior) — R.C.C. (Junior)	0—0.

Inschrijven: Asiento P. Opschoor
Hollandia A. A. v/d Weiden.

HET BESTUUR.

MALARIA, DE MEEST VERBREIDE ZIEKTE OP AARDE.

Malaria komt het meest voor in de tropen en subtroen en als seizoen-malaria ook in de gematigde luchtstreken. In de tropen wordt ze het meest aangetroffen in de kuststreken, o.a. veel in lagunes. Men kan zeggen, dat de malaria daar een ware volksziekte is, die de gezondheid van duizenden mensen ondermijnt en ook de oorzaak is van het verles van vele mensenlevens.

In streken, waar deze ziekte epidemisch heerst, kan bovendien schaarste aan gezonde arbeidskrachten storend werken op de goede gang van zaken, speciaal bij lannbouwbedrijven, waar de werkzaamheden dikwijls geen uitstel gedogen en een tekort aan werkkrachten een mislukkingv an de oogst kan betekenen.

Het verlies aan mensenlevens loopt jaarlijks in de millioenen. Enige cijfers mogen dit aantonen.

De Amerikaanse schrijver L. O. Howard schatte in 1909, dat er in de Verengide Staten jaarlijks 3.000.000 gevallen van malaria voorkwamen en dat het totale verlies door sterfte, onkosten voor medische behandeling en door schade, die de ondernemingen leden door verminderde werkkracht der arbeiders in de malariastreken, ten minste $ 10.e000.000 per jaar bedroeg. Verder schatte Sir Ronald Ross de malariasterfte in Brits-Indië alleen op 1.300.000 per jaar.

Het is helaas ook maar al te bekend, dat in Nederlands-Indië malaria een blijvend gevaar is voor vele cultuur-ondernemingen.

In vele streken dezer koloniën houdt de kwestie „Malarai of geen malaria bijna elijke tred met het „to be or not to be" van de bevolking en de ondernemingen, die er gevestigd zijn. Het verlies aan mensenlevens is dan ook zeer groot. Volgens Prof. Schüffner te Amsterdam staat de malaria op de lijst der doodsoorzaken in Indië bovenaan, wel niet meer zo in 't oog lopend als vroeger, maar toch nog sprekend genoeg. Zonderling steekt hierbij af, dat wij reeds lang de beste medicijn, welke de geneeskunde kent, tegen de malaria bezitten. Men mag gerust zeggen: aan malaria behoeft niemand te sterven, wien te juister tijd en op de juiste wijze kinine wordt toegediend. De kinine bewijst bij de malaria-bestrijding dan ook onschatbare diensten.

Tegenwoordig is de aangewezen methode om de malaria te voorkomen en te genezen de Korte Kininekuur, waarbij de Malaria - Commissie van de Volkenbond als behandeling van de malaria een dagelijkse dosis van 1—1.3 gram gedurende 5—7 dagen aanbeveelt. Als voorbehoedmiddel wordt aanbevolen: een dagelijkse dosis van 400 mg, gedurende het gehele malariaseizoen en nog enige tijd daarna, ter voorkoming van ziekteverschijnselen.

M.Ned.23

Ieder kan gelukkig zijn, als men afleert het leed te groot en geluk te klein te zien.

De lichtste hoofden moeten in de regel het meest gestut worden.

Schrijf nooit een brief als ge erg kwaad zijt; wacht daarmede totdat ge weer kalm zijt.